ZVLÁŠTNÍ POSTUP PŘI PREPARACI HMYZU

Petr Werner

Při rozvlhčování hmyzu dochází velmi často ke zmáčení jeho povrchu vodou. Trvá-li rozvlhčování dlouho, vytvoří se obyčejně na tělním povrchu hmyzu olejovitá vrstvička produktů rozkladu. Tato vrstvička způsobuje po zaschnutí slepení chloupků. Preparovaný hmyz nevypadá přirozeně a může být i neurčitelný v těch taxonomických skupinách, kde je nezbytně nutné zkoumat rozložení a utváření chloupků.

Vyzkoušel jsem na broucích (Carabidae, Staphylinidae) a na blanokřídlém hmyzu (Apidae, Formicidae) jednoduchou metodu, která umožňuje zachovat přirozený vzhled ochlupení preparovaného hmyzu.

Po běžném, normálním rozvlhčování vložím materiál na několik minut do teplé vody. Zde dojde k odstranění různých nečistot s povrchu těla hmyzu, včetně zbytků lepidla, pokud je materiál přepreparováván. Protože hmyz obvykle plave na hladině vody a těžko se smáčí, občas s ním pohybuji. Materiál nesmí zůstat ve vodě příliš dlouho, protože by mohlo dojít k jeho převlhčení. Potom vyjmu jeden exemplář z vody a vložím jej do lahvičky s octanem etylnatým ("octový éther"). S lahvičkou několikrát mírně zatřepu, po krátké době exemplář vyjmu a po oschnutí jej preparuji. Pokud zůstanou chloupky slepené i po oschnutí (např. u v včel), uvedeme je snadno do "načepýřeného" stavu suchým jemným štětečkem.

Princip metody je založen na následujícím faktu : voda se mísí s octanem etylnatým jen zanedbatelně a má větší hustotu. Vložíme-li tedy hmyz do octanu, voda se rychle oddělí od povrchu hmyzu a klesne ke dnu, zatímco hmyz sám plave na hladině octanu etylnatého. Současně se v octanu etylnatém rozpustí případná povrchová vrstvička tuku. Po vyjmutí z octanu hmyz velmi rychle oschne a můžeme jej ihned preparovat. Nedoporučuji však ponechávat materiál v octanu déle než několik sekund až minut, protože by mohlo dojít jednak k jeho odvodnění a tím samozřejmě k jeho ztvrdnutí, jednak ke změnám jeho zbarvení.

Možnost použití popsané metody na jiné další skupiny hmyzu je zapotřebí pečlivě vyzkoušet. Všeobecně lze říci, že tato metoda není vhodná pro příliš jemné a choulostivé objekty, které se snadno poškodí jakoukoliv manipulací.

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Petr Werner, Kafkova 35, 160 00 Praha 6.

P o z n á m k a :

Uvedenou metodu nelze použít na druhy hmyzu, které mají voskové šupinky nebo chloupky (Buprestidae, Cerambycidae a pod.).